Redacțiunea, Administrațiunea, și Tipografia:
Brașov, piața mare Nr. 30.

Scrisorĭ nefrancate nu se primesc. — Manuscripte nu se retrimet.

INSERATE se primesc la Administrațiune în Brașov și la următórele Birourĭ de anunciurĭ: în Viena: *M. Dukes, Heinrich Schalek, Rudolf Mosse, A. Oppeliks Nachfolger; Anton Oppelik, J. Dannebcr*, în Budapesta: *A. V. Goldberger, Eckstein Bernat*; în Bucurescĭ: *Agence Havas*, Succursale de Roumanie; în Hamburg: *Karolyi & Liebmann.*

Prețul inserțiunilor: o seriă garmond pe o colónă 6 cr. și 30cr. timbru pentru o publicare. Publicărĭ mai dese după tarifă și învoială.

Reclame pe pagina a 3-a o seriă 10 cr. séu 30 banĭ.

GAZETA TRANSILVANIEI.

ANUL LIX.

„Gazeta" iese în fiă-care di.

Abonamente pentru Austro-Ungaria:
Pe un an 12 fl., pe șese lunĭ 6 fl., pe treĭ lunĭ 3 fl.
N-rii de Duminecă 2 fl. pe an.

Pentru România și străinătate:
Pe un an 40 francĭ, pe șése lunĭ 20 fr., pe treĭ lunĭ 10 fr.
N-rii de Duminecă 8 francĭ.
Se prenumeră la tóte oficiele poștale din întru și din afară și la dd. colectorĭ.

Abonamentul pentru Brașov
administrațiunea, piața mare, Têrgul Inului Nr. 30 etagiu I.: pe un an 10 fl., pe șése lunĭ 5 fl., pe treĭ lunĭ 2 fl. 50 cr. Cu dusul în casă: Pe un an 12 fl., pe 6 lunĭ 6 fl., pe treĭ lunĭ 3 fl. Un esemplar 5 cr. v. a. séu 15 banĭ. Atât abonamentele cât și inserțiunile sunt a se plăti înainte.

Nr. 100. Brașov, Lunĭ-Marțĭ, 7 (19) Maiŭ 1896.

Nu vor sĕ s'astêmpere.

Nu vor sĕ se astêmpere spiritele în afacerea vătĕmărei stégului unguresc în Belgrad. Pănă și foile englesescĭ se ocupă de conflictul maghiaro-sêrbesc. „Times" crede, că guvernul austro-ungar nu va face causă celebră din el, și că va căuta sĕ aplaneze incidentul neplăcut cât mai iute numai pe cale diplomatică.

Pe cât s'a vĕdut din rĕspunsul, ce l'a dat ministrul-președinte Banffy la interpelările, ce din nou 'i-s'au adresat în ședința de Sâmbătă a camerei în amintita afacere, diplomația ungurescă consideră incidentul deja aplanat. Și este indiferent, décă „marele" diplomat Banffy vede cu ochii sĕi proprii, orĭ numai prin ochielarii lui Goluhowsky, destul, că el e de părere, că guvernul sêrbesc a făcut tot ce se putea pretinde dela el în împrejurările date și că prin urmare nu vede necesitatea de a lua nouĕ disposițiunĭ în sensul cererei interpelanților nemulțămițĭ cu satisfacțiunea dată.

A și fost de lipsă, ca br. Banffy sĕ ia posițiă pentru a pune capĕt pretensiunilor esorbitante ale companiei Ugron-Kosusth-Horanszky, căcĭ colegul sĕu sêrb, ministrul-președinte Novacovicĭ, care tot-odată e și ministru de esterne, a declarat categoric, că prin satisfacția dată a făcut destul cerințelor internaționale și diplomatice.

Stând astfel lucrul, Banffy și-a dis, că este mult mai practic sĕ se mulțămescă cu aceea, că guvernul sêrbesc a depărtat din post pe prefectul poliției din Belgrad, precum și pe comandantul gendarmeriei de acolo și că a pedepsit vre-o 70 de persóne din acelea, carĭ au luat parte la arderea stégului unguresc.

Cât pentru strămutarea prefectului poliției la ministeriul de interne, d-l Novacovicĭ a dat deslușirĭ, din carĭ reese, dise Banffy, că prefectul n'a avansat, ci a fost degradat, cu tóte că salarul lui este același; comandantul gendarmeriei a fost strămutat la regimentul sĕu.

Cu privire la nota, ce se dice, că ar fi adresat'o guvernul sêrbesc representanților sĕi din strĕinătate, Banffy a declarat, că nicĭ el, nicĭ ministrul de esterne Goluchowsky, n'are cunoscință oficială despre o asemenea notă. Foile ungurescĭ spun, că cuprinsul notei sêrbescĭ este fórte vătĕmător pentru Ungaria, căcĭ se dice într'însa, că guvernul unguresc însușĭ pórtă vina pentru vătĕmarea stégului în Belgrad, deórece, ca sĕ-șĭ satisfacă grandomaniei, Ungurii au primit în programul mileniului și purtarea stégului și a emblemei sêrbescĭ, ér mai departe accentuéză nota, că Sêrbii, locuitorĭ în Ungaria, sunt tractațĭ în modul cel mai rĕu, ce se póte cugeta

Nota séu instrucțiunea din vorbă a iritat așa de mult din nou pe neîmblânditii interpelanțĭ Ugron și Kossuth. Cel din urmă s'a și minunat, cum Sêrbii pot fi așa de naivĭ, de a se supĕra pentru-că stégul vechei Sêrbie se va purta în conductul festiv omagial dela 8 Iunie. Stégul de adĭ al Serbiei, dise Kossuth, este altul, asemenea este alta și emblema Serbiei, și apoi regii Ungariei au purtat multă vreme titlul de regĭ ai Serbiei.

E într'adevĕr ridicul a vedé, cum fiiul lui Kossuth ia în batjocură pe Sêrbĭ, dicênd, că ei nu-șĭ cunosc istoria țerei lor. Așa-șĭ bătea joc odinióră și tatăl sĕu de Croațĭ, Sêrbĭ etc. Décă fiiul sĕu Francisc se laudă, că cunósce istoria, ar trebui sĕ scie adĭ, ce a pățit tatăl în urma acésta.

Dér nu e nicĭ o primejdiă, că strigă Kossuth cu Ugron în dietă și că se declară nemulțămițĭ cu satisfacția dată de guvernul sêrbesc și cu declarațiile lui Banffy. Acesta scie sĕ se înțelégă bine cu ministrul de esterne Goluchowsky — așa cel puțin asigură el, — și prin urmare, conflictul cu Sêrbii este a se privi ca aplanat pe basa satisfacției cum a dat'o guvernul sêrbesc.

Ceea ce este și mai fatal pentru grandomania ungurescă, nicĭ măcar acéstă satisfacțiă nu s'a dat în Belgrad Ungariei, care nicĭ acolo nu este privită ca stat independent, ci monarchiei austro-ungare.

Organul lui Bismark contra mileniului.

Din tóte părțile s'au ridicat în timpul din urmă proteste contra mileniului, și strĕinĕtatea aprópe întrégă stă pe partea naționalităților nemaghiare din Ungaria, carĭ nicĭdecum n'au motiv de a-se bucura împreună cu compatrioții lor maghiarĭ la acéstă serbare. Dintre tóte vocile, carĭ s'au ridicat însĕ contra sĕrbărilor milenare, póte că nicĭ una nu i-a tăiat așa de adênc pe Maghiarĭ, ca *„Hamburger Nachrichten"*, organul prințului *Bismark*, despre care Maghiarii credeau, că dóră li-e prieten. Iată ce scrie în acéstă cestiune *„Pester Lloyd"* dela 16 c. la loc de frunte:

In corul rĕutăcios, căruia i-au dat nascere invidia și pisma contra Ungariei, din incidentul mileniului, se amestecă astădĭ cu vuet și durduit vocea diarului *„Hamburger Nachrichten"*, în care de mulțĭ anĭ încóce s'au obicĭnuit ómenii de-a asculta vijeitul pădurei saxone (Bismark). Décă am avé de-a face numai cu enunciările numitului diar, atuncĭ le-am pune în liniște lângă celelalte și la moment potrivit le-am rĕspunde deodată cu celor sêrbescĭ, bulgare și boeme. Dér întreg conținutul articolului face sĕ credem, că prințul *Bismark* a simțit lipsa de-a întinde națiunei maghiare carta sa de visită, décă și numa pentru de a-o face atentă, că „bĕtrânul cancelar", și privitor la independența națională a Ungariei, la posiția ei în monarchiă și la însemnătatea ei în Europa, are, se înțelege, cu totul alte vederĭ, decât împĕratul Wilhelm II. Pentru acésta voim sĕ chităm în mod cuvenit cu acest semn de amabilitate din Fridrichsruh.

Ințelesul și conținutul articolului se pot schița în câte-va cuvinte. Articolul începe cu un tractat „istoric" *in nuce*, analog ca și când cineva ar preda drama *Othelo* de Schakespeare într'o singură dicere gólă: Maurul turbat și-a sugrumat soția într'un atac de gelosiă! Maghiarii au fost de origine nomadĭ; s'au aședat apoi între Dunăre și Carpațĭ; au luptat când *contra* Germanilor, când *împreună* cu ei; au ajuns apoi sub domnia turcéscă, de care au fost liberațĭ érășĭ prin Germanĭ; au întrat apoi în legătură cu monarchia habsburgică și numai în urma întêmplărilor dela 1866 și-au câștigat independența. Acésta e schița istorică — și filosofia, ce se póte deduce din ea, este de acelașĭ calibru; reiese adecă din tóte acestea, că *națiunea maghiară nicĭ-odată n'a format un stat, și Ungaria n'a fost nicĭ-odată un stat independent.* Apoi se argumentéză, că „7¼ milióne de Maghiarĭ, inclusive Jidanii, nu forméză nicĭ jumĕtate din poporațiunea Transleithaniei, și că influința lor politică și puterea lor militară póte veni peste tot în considerare în Europa *numai în legătură* cu întréga putere austriacă", mai departe, că *„grandomania Maghiarilor*, luată în zeflemea de lumea politică, are o *contrabalansă* numai în persóna actualului purtător al corónei sf. Stefan."

După ce *„Pester Ll."* numesce false datele istorice produse de *„Hamb. N."*, și se încércă a argumenta, că Ungaria a fost un stat unitar chiar și pe atuncĭ, când Germania era sfâșiată în semințiĭ dușmane, și că după stingerea dinastiei habsburgice are dreptul de a-șĭ alege în mod independent pe regele sĕu — dice între altele urmĕtórele:

FOILETONUL „GAZ. TRANS."

Intr'un vagon.

Umorescă. După *I. Rosen.*

— „De acum mĕ numĕr între cei morțĭ, iubiților", strigà proprietarul Valerie Vulturescu, intrând în societatea nóstră, „plângețĭ și vĕ tânguițĭ, îmbrăcați-vĕ în sac și cenușă, dér nu mĕ compătimițĭ, căcĭ am murit *fericit*".

— „Vai nóue!" strigarăm cu toții îmbrățișând mortul vesel, care după o lipsă de 14 dile numai atuncĭ se presentà în mijlocul nostru. „Dér spune-ne", strigà căpitanul Crâmpiță, vĕtavul nostru de păhară, „cum s'a întêmplat nenorocirea, grăbesce, nu ne chinui atâta".

— „Ei, bine, ascultațĭ cu toții și facețĭ și voi asemenea", dise Vulturescu și toțĭ ne-am aședat în jurul mesei bine chindisite, avênd fiă-care la drépta o luminare aprinsă, adecă câte un păhar de Micăsasa, ca sĕ ne mai trécă de nĕcas, și ascultam la vorbele mortului fericit.

Inainte de a reproduce povestirea lui, mĕ simt dator a da cetitorilor deslușirile trebuitóre în obiectul acesta. Societatea, în mijlocul căreia se presentà Vulturescu, se compunea din 15 membri, carĭ se adunau în tótă sĕptĕmâna de trei patru orĭ la un hotel de frunte, unde'șĭ petreceau cu mâncărĭ și beuturĭ, vorbind despre tóte; numai despre afacerile și ocupațiunile lor în parte, nu le era iertat sĕ pomenéscă nimic. Unul ca acesta se pedepsea cu o amendă anumită în banĭ, cu carĭ apoi in fiă-care an se aranjea câte-o masă bogată, la onomastica membrilor, după etate. Societatea consta din morțĭ și vii. Cei vii erau holtei, adecă neînsurațĭ, morțĭ se considerau cei ce luau asupră-șĭ jugul căsĕtoriei, carĭ, după părerea lor, sunt numai umbrele lor proprii, ființe fără trup.

După-ce cetitorul scie acum, de ce se numĕră Vulturescu între rĕposațĭ, ne putem întórce la povestirea lui, reproducêndu-o cum urméză.

El începù:

„Cu patrusprĕdece dile înainte de asta, după cum scițĭ, mĕ aflam pe tren cătră Viena. Acolo aveam sĕ-mĭ isprăvesc o afacere tare plăcută. Imĭ murise o mĕtușă, care mĕ făcù moștenitor peste cincĭdecĭ de mii de fiorenĭ. Din norocire nu o cunosceam, astfel n'am avut sĕ vĕrs lacrimĭ după ea.

„Era aprópe sĕ rĕmân de tren, sunase deja a treia óră, când intrasem pe peron. Conductorul mĕ îndesà într'un cupeu, locomotiva suflă și plecăm. Era cam rece. Eu mĕ 'nvĕlesc cu mantaua, mĕ radim într'un unghiu și examinez persónele, ce erau cu mine. Fiind vagonul puțin luminat, n'am putut observa, decât trei figurĭ, ca nisce mumii, dintre carĭ cu două eram față în față, a treia îșĭ luase, lângă mine, o posițiă fórte comodă. Toțĭ tăceau, eu încă nu prea aveam poftă de vorbă. Inchiseiŭ decĭ ochii și mĕ încercaiŭ sĕ adorm.

„Abia călĕtorisem câte-va minute, când una din figurele, ce era în fața vecinului meu, dĕdù de-odată un țipet și strigând: Nerușinatule! îșĭ părăsi locul și se aședà fața în față cu mine. Vecinul murmurà un „pardon". Eu stam uimit pentru-că toțĭ priveau asupra mea. Vocea d'intâiŭ, cu tóte că era iritată, totușĭ era fórte frumósă, din ea am conchis că trebue sĕ vină dela o ființă femeéscă încântătóre. Și nu m'am înșelat. Peste puțin mĕ agrăesce dómna din față: Te rog domnule, dise cu voce tremurătóre, ia-mĕ sub scutul d-tale. Domnul acesta, arĕtând spre vecinul meu, mĕ urmăresce cu o cutezare ne mai audită, de când m'a vĕdut în sala, unde am asceptat, pănă la urcarea în vagon, și așa este de nedelicat, încât..."

„Eu mĕsur pe vecin de sus pănă jos și rĕspund: N'ai nicĭ o témă, te apĕr".

„O! nu mĕ tem de loc, rĕspunse ea, în cas de lipsă mă sciu folosi de mânile ĕstea, carĭ de mult doresc se vină în atingere cu fața acestui îndrăsneț, dér mĕ tem de un scandal, ce nu s'ar potrivi cu purtarea unei dame."

„Dómna mea, gângăvi străinul, te asigur, că eu..."

„Tăcere.... observà dómna, décă vréi sĕ cerĭ iertare, poftesce a te adresa către domnul acesta."

„Dómnă, mĕ tractezĭ ca pe un copil, respunse iritat vecinul meu, poftim manieră".

„Domnul meu, îs silit a te provoca sĕ daĭ pace dómnei diseiu eu, căcĭ orĭ-ce atacare, mĕ privesce pe mine, ca pe apĕrătorul ei."

„Puțin îmĭ pasă murmură. el Astfel

Dêr décă Bismark ia astădĭ în apĕrare Transleithania faţă cu „grandomania maghiară", atuncĭ pare a uita, că chiar el a fost acela, care n'a despreţuit o alianţă cu acéstă „grandomanie maghiară", — cu tóte că ea pe atuncĭ mai avea şi ceva colorit revoluţionar; că el a fost, care a împins monarchia habsburgică la forma ei de astădĭ, şi ia dat „în mod binevoitor" directiva spre Ost.

„Pester Lloyd" încheiă apoi astfel:

Faţă cu atacurile lui Bismark avem mângâerea, că bĕtrânul cancelar în inversunerea lui se îndatinéză a furibunda chiar şi în contra operei sale, a cărnii sale şi a sîngelui sĕu, şi noi nu ne putem aştepta din partea lui la mai multă bunăvoinţă, decât Germania şi Germanii. Trebue sĕ observăm mare cumpĕt, deórece omul nu mai póte dicta nimic, şi acum nu mai póte da espresiune supĕrărei sale altmintrelea, decât numai în articole inocente, pe carĭ omul le citesce şi apoi — cu mai mult séu mai puţin respect — le dă la o parte.

Terorisările brutale din Caransebeş.

Conform cercularului Preasânţiei Sale D-lui Episcop diecesan, *Nicolae Popea*, Duminecă în 28 Aprilie v. s'a ţinut sânta liturgiă împreunată cu doxologia prescrisă.

La liturgiă a pontificat Precuvioşia Sa Părintele Archimandrit, *Filaret Musta*, asistat de preoţii localĭ, ér doxologia a fost plinită de Prea Sânţia Sa D-l Episcop cu asistinţă numĕrósă. Atât la liturgiă, cât şi la doxologiă, pe lângă publicul, care de regulă cercetéză biserica, au fost representate tóte corporaţiunile din Caransebeş, aşa: corpul oficeresc, magistratul, tribunalul, procuratura, comunitatea de avere, şcólele de stat, diferitele comunităţĭ confesionale din loc etc.

Aceste şire ar fi fost singura notiţă despre serbările milenare din Caransebeş, décă douĕ incidente, caracteristice pentru cei ce le-au inscenat, nu ni-ar fi amărit sufletul. Aceste incidente sunt: *petrecerea unei mulţimĭ de gendarmĭ în Caransebeş* şi *arderea unui steag.*

Oraşul nostru este magistrat regulat şi are un personal poliţial, pentru a cărui susţinere contribuim cu mai bine de 5000 fl. la an. Óre ce lipsă am avut de gendarmĭ pe dilele 9—12 ale curentei, când nime n'a reflectat la ei, nicĭ chiar poliţia locală? Cine i-a chiămat?

Gendarmii s'au arĕtat în Caransebeş încă Vinerĭ séra. De Vinerĭ până Marţĭ au patrolat tóte stradele oraşului, măcar-că liniştea a domnit pretutindenĭ, *au terorisat pe elevii institutului nostru teologic-pedagogic, şi pe o mulţime de cetăţenĭ pacīnicĭ, carĭ numai grija lor nu aveau.* Tóte acestea s'au făcut în urma arderii steagului, despre care s'a alarmat tótă presa maghiară.

Étă pe scurt afacerea cu steagul:

Pe locuinţa doctorului cercual al Cărpei, Szőréni, se arborá un steag, care Vinerĭ séra, între órele 8 şi 9 — *va sĕ dică după ce au sosit gendarmii în Caransebeş* — a luat foc. Aflând despre acest lucru, d-nii gendarmĭ **au dat năvală asupra elevilor noştri, şi pe carĭ i-au prins, décă nu s'au putut legitima, i-au închis. Închişĭ au fost Vinerĭ nóptea spre Sâmbătă trei pedagogĭ şi un teolog.** Pedagogii au fost aflaţĭ într'o cafenea, ér teologul pe stradă. Caracteristică este purtarea gendarmilor la deţinerea *în numele legii* a acestor elevĭ, căcĭ *ei au fost luaţĭ din o cafenea publică şi din mijlocul mai multor tinerĭ* — nu elevĭ, — *cu carĭ şedeau la masă.* Acestora însĕ nu li-s'a făcut nimic.

Sâmbătă au avut elevii institutului teologic-pedagogic escursiune la Turnu lui Ovid. *In tot drumul lor au fost urmăriţĭ de gendarmĭ.* Studenţii şi şcolarii românĭ dela şcólele de stat au mers Sâmbătă, *tot între gendarmĭ*, la catedrală. Lucrurĭ ne mai pomenite!

Elevii, închişĭ Vinerĭ séra, au fost eliberaţĭ Sâmbătă, diminéţa, după ce au fost ascultaţĭ. Sâmbătă séra au fost citaţĭ de gendarmĭ trei teologĭ suspiţionaţĭ cu aprinderea steagului, şi anume Ioan *Popovicĭŭ* din cursul III şi George *Treta* şi Gavril *Săcoşan* din cursul II. *Ei au fost deţinuţĭ 24 de óre.* In acest timp au fost ascultaţĭ atât elevii, cât şi *peste 40 persóne*, carĭ locuesc pe strada locuinţei d-lui Szőréni, despre câte tóte, că dóră se vor afla dovedĭ în contra numiţilor elevĭ. Resultatul cercetărilor — absolut *nimic.* Elevii au fost puşĭ pe picior liber şi foile maghiare vestesc, că s'a prins sacrilegul; el ar fi o calfă de croitor. *Noi cei din Caransebeş nu scim despre asta nimica.*

Afacerea elevilor, carĭ au fost suspiţionaţĭ, închişĭ, au dormit cu gendarmĭ la cap, au fost insultaţĭ, este înaintată din partea direcţiunilor institutului la Venerabilul Consistoriu.

Am scris aceste lucrurĭ, nu pentru ca sĕ le condamnăm, de aşa ceva nu au trebuinţă, căcĭ se condamnă de sine, ci pentru ca sĕ informăm esact pe cetitorii noştri despre cele întêmplate în Caransebeş în dilele sĕrbărilor milenare.

Incheiăm, rugând pe acei domnĭ, cărora le suntem paiŭ în ochĭ, sĕ ne dea pace. Din blamajul, ce şi-l'au făcut acuma, sĕ înveţe minte! *„Fóia Diecesană".*

România şi mileniul.

Discursul d-lui **Ionel Grădişteanu**, *rostit în şedinţa camerei dela 24 Aprilie v.*

D-l I. C. Grădişteanu: D-lor deputaţĭ, încă dinaintea vacanţelor Paştilor am avut onórea sĕ fac o întrebare d-lui ministru de esterne şi prim-ministru, ca sĕ-l rog sĕ-mĭ rĕspundă, décă guvernul românesc are de gând, da orĭ ba, sĕ ia parte la serbările mileniului dela Buda-Pesta. D-l ministru de esterne n'a găsit de cuviinţă sĕ-mĭ rĕspundă atuncĭ; deşi sciu, că după regulamentul nostru nu aveam dreptul sĕ-i cer un rĕspuns imediat, totuşĭ într'o cestiune aşa de seriósă, care îngrijea întréga opinie a ţĕrei, mĕ aşteptam, ca guvernul sĕ se foloséscă de acest prilej, pentru ca cu o oră mai înainte sĕ-şĭ dea pĕrerea lui.

Totuşĭ câte-va dile mai târdiu guvernul s'a credut dator sĕ dea o desminţire svonurilor, carĭ se rĕspândiseră prin presă, aşa încât chiar în „Monitorul oficial" a apărut un comunicat prin care se spune, că cele afirmate de diare în acéstă privinţă sunt cu desĕvêrşire inexacte. Băgaţĭ de sémă, d-lor, nuanţa: nu se dicea, că nu este esact, că guvernul român va participa la deschiderea serbărilor mileniului, se dicea numai: că cele ce spun gazetele în acéstă privinţă sunt neesacte.

Aşa fiind, cestiunea de a se sci décă România va lua parte séu nu la mileniu, rĕmâne în atârnare; în acéstă privinţă guvernul nu a găsit de cuviinţă sĕ se rostéscă nicĭ prin „Monitorul oficial", nicĭ prin gazetele devotate lui. Cu tóte aceste desminţirĭ îndoióse, din câte am putut vedé din telegramele publicate prin diare, se pare, că atât ministrul nostru plenipotenţiar la Viena, cât şi consulul general al României la Buda-Pesta au fost faţă la deschiderea serbărilor mileniului, aşa încât, cel puţin ca representanţă diplomatică, am participat la deschiderea serbărilor mileniului. D-lor, décă acéstă scire este esactă, şi în privinţa acésta d-l ministru de esterne ne va lumina în curênd, trebue sĕ ne întrebăm décă acest fapt este bun séu nu, décă este compatabil séu nu cu demnitatea nóstră de stat. Pentru a lămuri acéstă cestiune ne vom întreba mai întâiu ce insemnéză pentru Ungaria acéstă serbare a mileniului? Ce se serbéză la Budapesta de Dumineca încóce? Se serbéză pur şi simplu descălicătórea pacīnică a Maghiarilor în Europa? Se serbéză intrarea Maghiarilor asiaticĭ în marea familie a popórelor europene acum 1000 de anĭ?

Nicĭ decum.

Comentarile, carĭ însoţesc aceste serbărĭ, deosebitele scrierĭ, carĭ s'au publicat în acéstă privinţă, programul chiar al serbărilor aşa cum e alcătuit, ne arată, că Ungurii, prin serbările mileniului, vor sĕ afirme douĕ lucrurĭ: întâiu, un lucru retrospectiv, istoria, şi acest lucru este cucerirea României şi a Transilvaniei de cătră ei acum 100 de anĭ prin subjugarea ducatelor slave şi române, carĭ esistau atuncĭ în acéle părţĭ.

Pe lângă acéstă parte istorică controversată, până la un punct, căcĭ mulţĭ au contestat'o, dêr în fine, pe lângă acéstă reamintire a istoriei, aşa cum o fac Ungurii, ei vor sĕ mai afirme încă şi alt-ceva şi încă un ce actual: vor sĕ afirme esistenţa unui stat unitar maghiar în locul unui stat unguresc poliglot. Acest lucru, d-lor, este érăşĭ fórte contestat; în deosebĭ noi în tot-déuna am tăgăduit, că statul unguresc ar fi séu ar putea fi un stat unitar, şi în tot-déuna s'a făcut deosebire între Ungaria şi poporul maghiar; poporul maghiar nefiind decât unul din popórele, carĭ alcătuesc acest stat, care se numesce Ungaria.

Ei bine, serbările mileniului, prin caracterul, care li-s'a dat, prin comentariile, de carĭ sunt însoţite, au de scop sĕ dovedéscă lumei civilisate, că în Ungaria nu esistă decât un singur popor séu cel puţin unul singur, care dă caracterul acestui stat, şi că acel popor este poporul maghiar.

Faţă D-lor, cu acest înţeles, care se dă de cătră Ungurĭ sĕrbărei mileniului, vine întrebarea: décă era bine, décă era de demnitatea nóstră ca Stat românesc sĕ participăm la asemenea serbărĭ. Şi, D-lor de o cam dată nu mĕ voiŭ pune numai din punctul de vedere sentimental, nu voiŭ vorbi, cel puţin acum, de suferinţele fraţilor noştri, pe carĭ vrênd nu vrênd nu putem sĕ nu ni-le reamintim prin faptul, că Maghiarii, ca şi până acum şi adĭ când sĕrbatoresc mileniul, fac sĕ ducă pe Românii de dincolo într'o adevĕrată stare de robie şi politică, şi socială şi economică.

Mĕ voiŭ pune dêr pe un târêm mai rece, mai raţional, şi voiŭ întreba: décă chiar din punctul de vedere al cuviinţelor diplomatice, chiar din punctul de vedere al bunelor relaţiunĭ, al corectelor relaţiunĭ pe carĭ trebue sĕ le întreţină un stat cu altul, décă chiar din acest punct de vedere noi eram datorĭ, ni se impunea sĕ luăm parte séu sĕ fim representaţĭ măcar la acestea serbărĭ ale mileniului. D-lor, orĭ care ar fi starea relaţiunilor între *douĕ* state, orĭ care ar fi prieteşugul care ar lega la un moment dat douĕ state vecine, séu nevecine, sunt netăgăduit unele fapte istorice din trecut carĭ, fiind durerόse pentru unul din ele, fac ca acest stat sĕ fie scutit de a fi faţă la unele serbărĭ séu ceremoniĭ, carĭ ar reaminti vr'i o întêmplare istorică durerósă de acest soiŭ.

(Va urma.)

Serbarea mileniului în Beiuş.

Bihor, Maiŭ 1896.

Ca pretutindenĭ, aşa s'au făcut şi în Beiuş tóte la poruncă. S'a celebrat slujbă în tóte bisericile, s'au arborat flamure mai pe tótă casa, s'a ţinut o festivitate cu mare alaiu la şcóla de fetiţe a statului, s'a aranjat un conduct mare cu torţe şi cu iluminare generală. Şi în fine s'a terminat cu un tămbălău mare „patriotic".

După ce au trecut tóte aceste, aşa cum au trecut, am aflat de bine sĕ fac cunoscut publicului românesc, cum şi în ce mod au participat Românaşii noştri la tóte aceste.

Rĕspunsul scurt la întrebare ar fi, că ai noştri din Beiuş au luat parte la tóte pe întrecute cu Jidanii. Sĕ vedem în detail: 1) Au ţinut sluşbele pomenită; 2) Au participat la festivitatea poruncită, şi încă unii preoţĭ în reverendă, bună-óră ca protopopul *Vasile Papp*; 3) Au iluminat pe întrecute. Şi anume: au iluminat protopopii: A. Antal şi V. Papp, profesorii cu toţii, catechetul N. Diamandi, advocaţii: A. Kretz, T. Fassie, *Paul Papp*, şi medicul G. Mireşan, apoi dascălul G. Pinter, comerciantul D. Negrean şi industriaşul Ilarie Crişan; 4) Au participat la banchet judele Nuţu Poenar şi dascălul-cantor D. Fekete.

Durere, de trei orĭ durere, că dintre ai noştri numai Constantin Boiţ, Vasile Ignat, Dr. C. Popovici şi Dr. G. Cosma au avut curagiul de a-se valida, au avut tăria şi bărbăţia de a-şĭ manifesta sentimentul naţional prin aceea, că n'au luminat! Odiul tumultului însĕ a cădut numai asupra advocatului Vas. Ignat, căruia în douĕ rîndurĭ *i-au spart ferestrile.*

Pe timpul când membrii întemniţaţĭ ai comitetului au fost eliberaţĭ, Românii beiuşenĭ au fost primiĭ, carĭ au benchetuit, şi la banchet au luat parte şi cei puşĭ pe rĕvaşul de sub nr. 3. Eram veselĭ atuncĭ cu toţii în speranţa, că viéţa naţională a beiuşenilor va sĕ ia o direcţiune mai pronunţată.

De-atuncĭ şi până adĭ nu li-s'a dat ocasiune mai potrivită de-a se manifesta, şi acum, când cu ocasiunea binevenită, de-odată observă lumea, că Românilor noştri căldura sentimentului naţional li-s'a scoborît la zero. Că preoţimea a celebrat, nu mult ne mirăm, pentru-că li-s'a impus, asemenea nu ne mirăm nicĭ de dascălĭ, căcĭ vedĭ bine „Wessen Brod du isst, dessen Lied du singen musst". Însĕ cum-că un om independent ca advocatul Paul Papp şi-a luminat locuinţa, de aceea mult se miră chiar şi comerciantul Guttman, Jidanul din parterre. Cine 'şĭ bate peptul mai mult ca domnul advocat „Palci", că e naţionalist, că e Român verde ca ştejarul etc. şi când i-se dă ocasiune sĕ se manifesteze atuncĭ, —atuncĭ face pe Juda lăpĕdătorul.

Referitor la laudele cu românismul cel mare voiŭ sĕ-i citez d-lui advocat o mică poveste: Am cetit unde-va — unde nu-mĭ vine în minte — că un bĕtrân din timpurile vechĭ adese-orĭ ducea jertfă le altarul deiţei Vinerea. Intrebat fiind ce doresce acum la bĕtrâneţe dela deiţa amorului, a rĕspuns: Am rugat'o, sĕ nu mĕ lase, ca la bĕtrâneţe sĕ-mĭ *umble gura într'o laturc.* Tot cam asemenea i-se potrivesce povestea şi catechetului gr. or. Nicola Diamandi, care mai în anii trecuţĭ umbla după deputăţie.

Sper însĕ, că în viitor va urmări pe patronul sĕu S. Paul, care audênd glasui: „Pavele, Pavele! pentru-ce te lapedĭ de mine?!" s'a întors şi a devenit apostol zelos. Da, apostol zelos aşteptă naţia-mamă sĕ-i fi, frate Pavele! Fă acésta şi atuncĭ vei desminţi tristul adevĕr, care spune, că omul odată cădut în noroiŭ nu cunósce altă stăruinţă, decât a-se tăvăli mai departe în el.

X.

Salutare de 3 (15) Maiŭ.

Tinerimea şi colonia română din Viena, serbând erĭ aniversarea mişcării naţionale dela 1848, ne salută prin următórea căldurósă telegramă:

---

de apĕrătorĭ, aşa din întêmplare, sunt fórte suspecţĭ."

„Era sĕ nebunesc de mânie. Eştĭ un neruşinat d-le, îĭ diseiu, trebue sĕ te îndrept..."

„Asta e prea mult, cer satisfacere, dise el înfuriându-se! Şi l'am vĕdut că-i scânteiau ochii prin întunerec."

„Iţĭ voiŭ da satisfacere, diseiŭ în acelaşĭ ton, orĭ-când şi unde vreai."

„Bine, atuncĭ la staţiunea cea mai de apróape, murmură el, şi îşĭ întórse faţa de cătră mine".

„Nu vei face acésta, domnul meu, dise cu voce dulce visaviul meu. Mi-ar părĕ fórte rĕu, décă pentru mine ţi-s'ar întêmpla vre-o neuorocire."

„Astfel eram încurcat într'un duel pentru o damă, pe care nicĭ nu o cunosceam. Ce e drept presupuneam, că e frumósă, însĕ nu eram sigur, pentru-că deoparte era întunerec, ér de alta era bine învĕlită. Cu tóte acestea simţiam o simpatiă, o atragere spre ea. Hotărirea ei îmĭ plăcŭ tare şi mĕ bucuram de aventura mea, fără a sci pentru-ce.

(Va urma.)

Redacțiunei „*Gazetei Transilvaniei*“
Brașov.

Viena, 5 (17) Maiŭ. Tinerimea și Colonia română din Viena, serbând ḑiua memorabilă trei cincĭ-spre-ḑece Maiŭ, salută organul național îmbětrânit în luptă pentru drepturile poporului.

SCIRILE ḐILEI.

— 6 (18) Maiŭ.

Ligă sêrbêscă. Reptila clujană „Kolozsvar“ publică o telegramă din Belgrad, în care se afirmă, că în capitala Serbiei s'a constituit o reuniune antimaghiară, care a „pășit în legătură cu reuniunea antimaghiară din Bucurescĭ“. Scopul ligei sêrbescĭ ar fi sě sprijinéscă pe naționalitățile Ungariei și sě informeze streinătatea asupra atitudinei guvernului ungar și a partidelor maghiare față cu acelea. Informațiunile se vor trimite din timp în timp tuturor guvernelor statelor europene și bărbaților politicĭ mai de frunte.

—o—

Principal Bulgariei și representanții puterilor europene. Vinerĭ s'a petrecut în Sofia un important eveniment, menit a documenta, că recunóscerea Bulgariei de cătră marile puterĭ este un fapt împlinit. Prințul Ferdinand a primit adecă în acea ḑi după améḑĭ pe representanții diplomaticĭ ai Austro-Ungariei, Rusiei, Italiei, Engliterei, Germaniei, Greciei și Belgiei. Apoi aceștia au fost primițĭ de Principesa. Sâmbătă s'a dat un prânz de galǎ în onórea diplomaților. Pentru a dovedi, că recunóscerea Prințului este într'adevěr efectivă, agenții diplomaticĭ, carĭ au presentat scrisorile lor de creanță, *au înălțat drapelele lor.*

—o—

Enciclica Papei. „*Osservatore Romano*“ publică enciclica Papei cătră episcopii din Ungaria. In enciclică se amintesce între altele, că Papii romanĭ totdéuna au sprijinit libertățile cetățenescĭ ale locuitorilor din Ungaria; și Papa dă sfatul, ca fiă-care cetățén, care 'șĭ iubesce patria, sě conlucre la delăturarea *neînțelegerilor* din Ungaria.

—o—

Nou-alesul primar al Vienei, Dr. Strohbach, a fost întărit de cătră monarchul. Dr. Friebeis, care a condus în intervalul acesta agendele primăriei, a fost distins cu titlul și caracterul unui consiliar guvernial.

—o—

Pedepse pentru tricolorul unguresc. In orașul nostru încă a început tricolorul unguresc sě secere victime. Așa între altele ni-se spune, că căpitănatul orășenesc a pedepsit ḑilele acestea pe un ucenic român meseriaș cu 3 fl. amendă, eventual 24 óre închisóre, pe cuvênt, că ar fi „vătěmat colorile naționale“ prin aceea, că a smuls cocarda ungurêscă de pe peptul unui băiat dela școla elementară de stat. Chiar și un croitor *sas*, fiindcă cine scie prin ce întêmplare s'a înfláċărat și el odată în viéță, smulgênd de pe peptul unui ucenic al sěu cocarda ungurêscă, pe care a rupt'o și călcat'o în picióre, a fost pedepsit de căpitănatul orășenesc cu *25 fl. amendă*, fiind toto-dată osêndit sě cumpere ucenicului sěu o nouă cocardă în preț de 1 fl. 50 cr. Apoi sě mai ḑicĭ, că nu e grozavă puterea „statului național maghiar“, când scie sě se manifesteze mod atât de „impunětor“!

—o—

Depeșele Ieșenilor. Inainte de a-se închide întrunirea de protestare a Ieșenilor, ținută în 15 c., întrunire, despre care amintiserăm alaltăerĭ, se trimiseră două telegrame de felicitare cătră studenții croațĭ și sêrbĭ.

—o—

Esposiția artiștilor românĭ independențĭ. Vinerea trecută s'a deschis în Bucurescĭ vis-a-vis de Ateneu, esposiția artiștilor independențĭ. Sunt expuse peste 130 de lucrări ale d-lor Artachino, Vermont, Lukian, Grant, Petrescu, Anghelescu, Dolinski, Lardel, Orěscu, Stroița, Șerbanescu, Țincu. Sunt espuse de asemenea gravurile d-lor G. D. Mirea, Vermont, Georgescu, Lukian și ale cunoscutului pictor frances Maximilien Luce, făcute pentru volumul de versurĭ al d-lui Bogdan-Pitești, care va apărea în August. Lume multă a visitat esposiția, și, după cum ḑice „Ziua“, toțĭ cunoscětorii au rěmas satisfăcuțĭ de progresul, pe care l'au realisat artiștii românĭ. S'au vêndut deja patru din lucrările expuse.

—o—

Cancelariă de advocat. D-l advocat *Dr. Simion Tămașiu* face cunoscut, că și-a deschis nouă cancelariă advocațială în Hida (Hidalmás).

—o—

In publicațiunea Academiei pentru acordarea a două burse elevilor dela Școla de podurĭ și șosele, despre carĭ am anunțat în nr. 96 al foiei nóstre, s'au făcut ulteriór următórele schimbări: Juriul de esaminare se va constitui pentru ḑiua de *1 Novembre 1896* și înscrierile se vor face până în séra ḑilei de *25 Octomvre a. c.*

—o—

Un fabricant din Brașov lăudat de monarch. Cu ocasiunea visitei sale de alaltăerĭ în esposiția din Budapesta, Majestatea Sa avorbi între alții și pe fabricantul de hârtiă Martin Copony din Brașov. Escusându-se acesta, că nu scie unguresce, monarchul îi ḑise în limba germană: „Da, D-ta escĭ Sas,“ apoi îi puse diferite întrebărĭ asupra comerciului și fabricelor de hârtiă. Când d-l Copony observă, că fabrica sa liferéză hârtiă chiar și în Egipet, Majestatea Sa îi ḑise: „Fórte frumos, mě bucur, că și provinciile ungare posed astfel de intreprinderĭ industriale“.

—o—

Arme pentru Albanezĭ. Autoritățile turcescĭ din Ueskűb li-se păru lucru suspect, că în timpul din urmă se comandau acolo o mulțime de casse wertheimiane prin agentul firmei Schenker et comp. Făcêndu-se o cercetare, se descoperi, că cassele erau pline cu patróne pentru puscĭ-Martin, destinate Albanezilor din Dobra. Puscile au fost confiscate.

—o—

Banda de tâlharĭ din județul Ilfov. Autoritățile administrative române au prins 11 Țiganĭ din banda de tâlharĭ, carĭ au încercat sě atace gara Periș. Din ordinul d-lui Vlădescu, judecător de instrucție, care se află încă în urmărirea bandei, acești 11 Țiganĭ au fost înaintațĭ sub escórtă în capitală. Se crede că acéstă bandă mai are ramificațiunĭ și prin alte județe. Intru cât privesce gara Periș, ea a mai fost atacată, cum ḑice „Timpul“, acum câți-va anĭ, de o altă bandă de tâlharĭ. Ceea-ce face pe tâlharĭ sě năvălêscă mai des asupra acestei gărĭ, e faptul, că aci vin sume marĭ de banĭ de pe moșia domeniului Coronei, banĭ, carĭ adesea rěmân câte-va ḑile în casseria gărei.

Intêmpinărĭ.

„*Tămbălăul milenar în Alba-Iulia*“. D-l protopop *Nicolae Ivan* ne trimete o întêmpinare, în care ḑice între altele:

Nu e adevěrat, că eu mi-așĭ fi cerut dela cineva permisiunea, ca sě nu iluminez casa, ci din contră, am declarat, că în posiția mea de preot nu pot, nu mi-e permis a ilumina casa parochială și nicĭ școla, căcĭ prin acésta m'așĭ degrada și pe mine, dér așĭ vătěma sentimentele credincioșilor mei, carĭ nu au motive de a-se bucura și veseli; și cu acea ocasiune am cerut, ca poliția sě fiă cu atențiune, ca nu cumva prin fapte nesocotite ale plebei de strade sě se provóce poporul, care ar fi în stare a-șĭ rěsbuna asupra celor ce ar cuteza sě se apropie de locuința mea.

Tot din acest motiv nu s'au tras clopotele, ceea ce s'a cerut în scris, ér la învitarea la banchetul milenar, am rěspuns și eu și colegii mei, că nu putem sě ne permitem luxul de a mânca cu domnii, după ce prin legile politice-bisericescĭ ni-s'au luat tóte venitele.

Că au eșit ómenii din biserică la finea liturgiei e fapt, dér au eșit din tóte bisericile, se vede că ómenii au cetit prin ḑiare, séu că i-a pus cineva la cale — și eu nu pot reține pe nimenea în biserică, precum nicĭ ceilalțĭ parochĭ nu i-au putut reține. De ce trebuia sě fiu chiar eu atacat? Dór pentru pășirea mea energică și bărbătéscă, și pentru-că ceilalțĭ colegĭ cu mine s'au înțeles, cum avem sě purcedem!

Cât pentru rolul de duplicitate, cu care sunt acusat, nu rěspund, faptele mele vorbesc și nu am lipsă de a mě justifica înaintea nicĭ unui for, stau cu fața senină înaintea orĭ-cui și nu am témă, că om de omeniă va susține, că am negles ceva, orĭ nu am făcut destul în tóte direcțiunile....

Alba-Iulia, 1 Maiŭ 1896.

Nicolau Ivan,
protopop.

„*Mileniul în Deva*“. La coresp. din în nr. 95 al fóiei nóstre, primim dela d-l *August A. Nicóră* o întimpinare, în care d-sa négă, că tatăl d-sale cu ocasiunea oficiărei „slujbei milenare“ ar fi ținut o predică „patriotică“ cătră scolarii venițĭ la biserică. „Tatăl meu s'a reținut dela orĭ-ce aprețiare politică a slujbei impuse prin ordin expres“, ḑice d-l A. Nicóră; „tocmai spre a-șĭ mântui consciința propriă de odiul slujbei lui impuse, a ținut, în calitate de catechet, cătră elevii sěi, o predică strict religiósă, îndemdând tinerimea la alipirea cătră sf. biserică, unde aflăm ocrotire și mângâiare“ etc. Aceste informațiunĭ ḑice d-l Nicóră, că le are din isvor autentic, căcĭ dênsul n'a fost de loc în biserică, de-asemenea poporul român din Deva „a lipsit conscių și demonstrativ dela slujba mileniară, precum și dela tóte paradele inscenate spre acest scop. Musica industriașilor din Deva, care de altă-dată era în fruntea paradelor, de astă-dată a lipsit, căcĭ câțĭ-va meseriașĭ românĭ nu au luat parte la ultimile probe“...

Négă apoi d-l Nicóră, că s'ar fi lăudat cătră nisce Ungurĭ, că „singur“ ar fi făcut „Memorandul“, ér câte-va ḑile după aceea ar fi dojenit pe cei ce nu au fost la biserică. In afacerea mileniului, ḑice dênsul, a combătut alăturea cu alții voturea aruncului milenar și introducerea învěțĕmêntului poporal de stat, înaintând recurs până la ministrul de interne, și, punêndu-se în legătură cu alții, a făcut sě urmeze seriă de proteste în contra hotărîrei congregațiunei comitatului, punênd în scenă „prima și unica încercare sistematică în comitat, de-a angagia poporul după comune la o luptă politică de guerilla, în formă legală de recursurĭ și proteste, înaintate oficios contra hotărîrilor aduse de congregațiunea comitatului.“

In fine spune d-l Nicóră, că deși s'a făcut o propagandă dela primăriă din casă în casă, ca fiă-care sě ilumineze pe ḑiua de 14 Maiŭ, cu ocasiunea „congregațiunea festivă“, „întrégă inteligența și poporul nu a arborat nicĭ un stég și nicĭ unul nu a iluminat în tótă Deva, afară dóră de 3—4 funcționarĭ de stat“.

O rugare a reuniunei pentru înfrumsețarea orașului Brașov.

Prin activitatea acestei modeste reuniunĭ au devenit cele mai frumóse și extreme puncte din împrejurimea Brașovului nu numai accesibile, ci tot-deodată drumurile care conduc la ele, adevěrate promenăḑĭ. Orĭ cine 'șĭ va aduce aminte de potecile mlăștinóse și nepracticabile, ce conduceau spre Stejeriș 'nainte de înființarea acestei reuniunĭ, care îndată la început a prefăcut acele potecĭ într'un adevěrat aleiŭ, predându-le publicului Brașovean. Prin stăruința acestei reuniunĭ s'au făcut promenăḑile de pe Livadia poștei, s'a zidit casă în Peștera de sub colțul Timpei, numită grota lui Betlen, s'a spart în stâncile precipise al Tîmpei din partea meridională, drumul, ce conduce la isvoarele din Răcădău, s'au făcut umpluturĭ și podurĭ de piatră, cu un cuvênt, i-a succes a înființa acolo o promenadă dintre cele mai admirabile și cu cele mai frumóse prospecte.

Activitatea acestei reuniunĭ ar fi fost însě cu mult mai mare și mai intensivă, décă o ajutau mijlócele bănescĭ. 150 membrii cu contribuirile lor au făcut însě tóte acestea, în timp de mai mulțĭ anĭ. Fiă-care se bucură de aceste înfrumsețărĭ. Ar trebui decĭ déră, ca numěrul membrilor sě fiă cel puțin îndecit așa de mare.

Pe când reuniunea de înfrumsețare din orașul Sibiului numěră 1000 de membrii, reuniunea nóstră de-abia numěră 150 de membrii. Cu cât mai mult ar fi făcut reuniunea nóstră décă dispunea de un buget mai mare. Multe sunt încă de făcut.

Apelăm decĭ prin acésta și la publicul român și 'l rugăm sě între în numěr cât mai mare în acéstă reniune pentru toțĭ folositóre. Pe lună se plătesc ca taxă numai 25 cr. séu pe $1/2$ an 1 fl. 50 cr. și pe an 3 fl. Unde nu dă omul 25 cr. pe lună, séu 3 fl. pe an?

Doritorii de a întra în Reuniune au a se insinua la D-nii: Ios. Pușcariu advocat, Oscar Alesius, Franz Obert, Lázár Gerö, Carl Schnell, Wilhelm Jekel, Dr. Ed. Gussbeth, E. Rombauer, Iulius Römer, Dr. G. Baiulescu, Eduard Zaminer, Christian Kertsch, Georg Horvath.

Administrația.

SCIRI ULTIME.

Paris, 17 Maiŭ. Ḑiarele de aicĭ ḑic, că călětoria președintelui Faure la Nancy cu scop de a saluta pe împărătésa věduvă a Rusiei la plecarea ei din Francia este a se considera ca un mare eveniment politic.

NECROLOG. Věduva *Sofia Vlad*, născ. Radulescu ca mamă, *Lucia Barbu* născ. Vlad și *Laura Vlad*, surorĭ, cu inimă sfâșiată de durere, anunță în numele lor și a numěróselor rudenii, încetarea din viéță, în 3/15 Maiŭ, la óra 3 din ḑi, după lungĭ și grele suferințe, a iubitului lor fiu și frate, în etate de 26 anĭ **Victor Vlad**, locotenent în marina română. Imormêntarea, după ritul gr. or, român, s'a făcut în 6/18 Maiŭ. Lugoș, Maiŭ 1896. Rugați-vě pentru el.

Literatură.

Stilul în artă de Hans Seb. Schmid, pictor și sculptor din München, 1 volum de 164 paginĭ 8⁰ Nr. 20—21 al *Bibliotecei de Popularisare - editura Samitca, Craiova, — cu 41 tabele litografice, cuprindênd 194 ilustrațiunĭ fórte reușite, 60 banĭ; ediție legată englezesce 1 leu.* Cu traducerea acestei broșurĭ, Biblioteca de Popularizare aduce un serviciu neînchipuit de mare profanilor, industriașilor, elevilor și în genere amatorilor de artă. In acéstă broșură se găsesc esplicate în terminĭ cei mai popularĭ tóte trăsăturile fundamentale, dupăcarĭ orĭ-cine póte deosebi cu cea mai mare înlesnire diferitele stilurĭ încependu dela cel egiptén până în present. Afară de acésta, aprópe 200 ilustrațiunĭ esplicative ajută și ușuréză cu succes priceperea desěvêrșită a esplicațiunilor cuprinse. Amatorii de artă, carĭ n'au avut timpul necesar unui studiu special, profanii carĭ ar dori sě pricépă, studenții, elevii de licee, meseriașii, carĭ pot trage folóse marĭ din aceste cunoscințe, femeile și fetele, carĭ în aranjarea mobilierului în casă au ḑilnic nevoe de elementele stilului artistic, toțĭ vor găsi în acéstă scriere o călăuză, un sfetnic de neprețuit. Recomandăm cu deosebită stăruință tuturor acéstă broșură de valóre, apărută în ḑilele acestea. *Cumpărătorii acestui volum primesc ca premiu cu preț redus interesantul volum „Priveliștĭ din viață“, al regretatului poet Traian Demetrescu*

DIVERSE.

Loteria în Italia. Anul trecut Italienii au pus în loteria mică 35 milióne de lire; suma totală a depunerilor a fost de 67 milióne lire, din suma acésta însě au plătit câștigurĭ cu 32 milióne. Partea cea mai mare a depunerilor a câștigat'o statul. Pe fiă-care locuitor al Italiei cad circa opt depunerĭ și décă din când în când norocul face pe vr'unul sě câștige un terno séu quaterno, atuncĭ fac larmă teribilă ca sě agite și mai tare pasiunea pentru joc. Cei mai pasionațĭ jucătorĭ de loterie sunt de prin părțile cele mai sěrace. Locuitorii din Neapole au pus la loterie anul trecut 18 milióne și jumětate de lire, cei din Milano numai 5 milióne.

Proprietar: **Dr. Aurel Mureșianu.**
Redactor responsabil **Gregoriu Maior.**

Cursul losurilor private

din 13 Maiu 1896

	cump.	vinde.
Basilica . . .	6.80	7.20
Credit	199.—	200.—
Clary 40 fl. m. c. . .	56.50	59 50
Navig. pe Dunăre . .	139.—	143.—
Insbruck	28.—	29.—
Krakau	25.25	26.25
Laibach	22.25	23.25
Buda	63.25	64.—
Palffy	60.50	61.—
Crucea roșie austr. .	18.35	18.95
dto ung. . .	10.30	10.90
dto ital. . .	12.—	12.40
Rudolf	25.—	26.—
Salm	69.25	70.25
Salzburg	26.50	27.50
St. Genois . . .	69.—	72.—
Stanislau	43.—	45.—
Trieitine 4½% 100 m. c.	147.—	151.—
dto 4% 50 .	69.—	73.—
Waldstein . . .	61.—	63.—
Sêrbesci 3% . . .	33 60	34.—
dto de 10 francĭ	—.—	—.—
Banca h. ung. 4%	121.10	122.10

Cursul la bursa din Viena.

Din 16 Maiŭ 1896.

Renta ung. de aur 4%	122.35
Renta de corône ung. 4% . . .	99.—
Impr. căil. fer. ung. in aur 4½% .	124.—
Impr. căil. fer. ung. in argint 4½%	101.50
Oblig. căil. fer. ung. de ost. I. emis.	121.70
Bonurĭ rurale ungare 4% . . .	97.20
Bonurĭ rurale croate-slavone. . .	97.25
Imprum. ung. cu premii	155.—
Losurĭ pentru reg. Tisei și Segedin.	138.60
Renta de hârtie austr.	101.40
Renta de argint austr.	101.35
Renta de aur austr.	122.55
Losurĭ din 860	145.50
Acții de ale Băncei austro-ungară.	947.—
Acții de-ale Băncei ung. de credit.	383.75
Acții de-ale Băncei austr. de credit.	352.70
Napoleondorĭ.	9.54
Mărcĭ imperiale germane . . .	58.80
London vista	120.15
Paris vista	47.72½
Rente de corône austr. 4%. . .	101.15
Note italiene.	44.45

Cursul pieței Brașov.

Din 18 Maiŭ 1896.

Bancnote rom.	Cump.	9.50	Vênd.	9.53
Argint român.	Cump.	9.45	Vênd.	9.50
Napoleon-d'orĭ	Cump.	9.52	Vênd.	9.54
Galbenĭ	Cump.	5.65	Vênd.	5.70
Ruble rusescĭ	Cump.	127	Vênd.	—.—
Mărcĭ germane	Cump.	58.40	Vênd.	—.—
Lire turcescĭ	Cump.	10 60	Vênd.	—.—
Scris. fonc. Albina 5%		100.75	Vênd.	101.75

Nr. 6676—1896.

PUBLICAȚIUNE.

Pentru **sesonul** din acest an **de băi este de a se ocupa în scalda Zizin postul medicului de băi.**

Agendele acestui medic sunt prescrise de lege, și asupra lor se pot cere informațiunĭ dela physicatul orășenesc din loc.

Sesonul duréză din 1 Iulie până la finea lui August, eventualminte până la 15 Septemvre a. c.

Léfa: 100 fl. și 80 fl. pentru locuință; afară de acea onorarul de bolnavĭ pentru tractarea lor medicală.

Doctorii de medicină au de a-șĭ așterne petițiunile, prin carĭ au de a documenta și activitatea lor de păn'acum, — **cel mult până în 31 Maiŭ a. c. la prânḑ 12 óre** la acest magistrat.

Brașov, 7 Maiŭ 1896.

975,3—3 **Magistratul orășenesc.**

Picăturile de stomachŭ Maria-Zeller

carĭ au efect escelent în contra tuturor **bólelor de stomach,** sunt un **medicament neapĕrat de lipsă pentru ori-ce casă,** la lipsă de apetit, slăbiciunea stomachului, respirația cu miros greu, vênturĭ, râgăelă, colică, catar de stomach, flegmă, gălbinare, grețĭ și vomare, constipațiă, și la durere de cap, încărcarea stomachului cu mâncărĭ și bĕuturĭ, limbricĭ, suferințe de splină, ficat și hemoroide ca mijloc aprobat și sigur de vindecare.

La bólele indicate s'a constatat **picăturile Maria-Zeller** ca cel mai bun leac, care confirmă sute de testimonii. Prețul unei sticle cu prescrierea de întrebuințare **40 cr.** Sticla mare **70 cr.** Espediția centrală prin farmacistul CARL BRADY, Kremsier (Moravia).

Picăturĭ veritabile sunt numai acelea, pe a căror embalage este lipită o fâșiă verde cu cuvintele: „Bezeuge die Echtheit" cu subscrierea mea.

Picăturile Maria-Zeller veritabile se află: în Brașov: farmaciile *Iul. Hornung, F. Jekelius W-we, Franz Kellemen, Ed. Kugler* la Hygiea, *Vict. Roth, H. G. Obert.* Hosszufalu: farmacia *Carl Gross.* Csernátfalu: farmacia *Josef Drodtleff.*

Nrul **4957**—1896.

PUBLICAȚIUNE.

Orașul Brașov (în Ungaria) intenționéză, ca **sĕ vêndă pe cale de oferte** „per butuc" quantul de **34800 m³ de lemne de brad și molift** prescris pro 1896 până inclusive 1904, mai departe crutările din an. 1895 și în fine, tot per butuc, lemnele de fag din clasa economică **B** pro 1897 până inclusive 1904 în cantitate de 15000 m³ din revierul **Timiș.**

Se preferă oferențĭ pentru întregul quant de lemne de brad și fag. In cas însĕ când se oferéză numai pentru singuratice soiurĭ de lemne, atuncĭ își reservă comuna orășenéscă față de lemnele de fag dreptul regiei proprii. Condițiunile de oferte și acele contractuale se află în decursul órelor oficióse la oficiul forestieral orășenesc spre esaminare din partea fiă-căruĭ.

Ofertele provĕḑute cu timbru de 50 cr., în carĭ are de a se aminti în cifre și litere suma oferată, și care are sĕ conțină tot-de-odată dechierațiunea, cumcă oferentului îĭ sunt cunoscute condițiunile de oferte și acele contractuale și că se supune lor, — au de a se așterne **până în 10 Iunie a. c. la 12 óre la prânḑ** substitutului de primar, senatorului Carol Iacobi. Ofertele au ca sĕ conțină un vadiu de 10% din suma oferată pentru un quant anual de lemne de brad de 3900 m³ și pentru un quant anual de lemne de fag de 1900 m³.

In ofert are sĕ se amintéscă numele și locuința oferentului.

Ofertele se vor deschide în amintita ḑi la 12¼ óre înainte de prânḑ în biroul primarului.

Se observă în fine, cum că amintitele pădurĭ zac în nemijlocita apropiere de calea ferată.

Brașov, 6 Maiŭ 1896.

976,2—3 **Magistratul orășenesc.**

Anunciurĭ
(inserțiunĭ și reclame)

Suntŭ a se adresa subscrisei administrațiunĭ. In casul publicăriĭ unuĭ anunciu mai mult de odată se face scădĕmênt, care cresce cu cât publicarea se face mai de multe-orĭ.

Administr. „Gazeta Trans."

Sz. **9594**—1895. tlkvi.

Árverési hirdetményi kivonat.

A brassói kir. törvényszék, mint tlkvi hatóság közhirré teszi, hogy Vacar Josif végrehajtatónak Corea Stojka és neje Guiman Mária végrehajtást szenvedők elleni 40 frt. tőke-követelés és járulékai iránti végrehajtási ügyében az árverést a brassói kir. törvényszék (a zernesti kir. járásbiróság) területén lévő Almásmező község területén fekvő az almásmezői 276 számu tljkvben foglalt A † 3854 hrsz. fekvőre 10 frt., a 3880 hrsz. fekvőre 62 frt., a 3983/1 hrsz. fekvőre 3 frt., a 3883, 3884, 3904, 3905, 3906/1, 3907 hrsz. fekvőkre 440 forintban ezennel megállapitott kikiáltási árban elrendelte, és hogy a fennebb megjelölt ingatlanok az **1896 évi Május hó 30-ik napján d. e. 9 órakor** Almásmező község házánál megtartandó nyilvános árverésen a megállapitott kikiáltási áron alól is eladatni fognak.

Árverezni szándékozók tartoznak az ingatlanok becsárának birtoktestenként 10%-át készpénzben, vagy az 1881: LX. t. cz. 42. §-ában jelzett árfolyammal számitott és az 1881. évi november hó 1-én 3333. sz. alatt kelt igazágsügyminiszteri rendelet 8. §-ában kijelölt óvadékképes értékpapirban a kiküldött kezéhez letenni, avagy az 1881: LX. t. cz. 170. §-a értelmében a bánatpénznek a biróságnál előleges elhelyezéséről kiállitott szabályszerü elismervényt átszolgáltatni.

Brassó 1895. évi Deczember hó 6-án.

A kir. törvényszék mint tlkvi hatóság.

ABONAMENTE
LA „GAZETA TRANSILVANIEI"

Prețulŭ abonamentuluĭ este:

Pentru Austro-Ungaria:

Pe trei lunĭ.	3 fl. —
Pe șése lunĭ.	6 fl. —
Pe unŭ anŭ.	12 fl. —

Pentru România și străinătate:

Pe trei lunĭ.	10 fr.
Pe șése lunĭ.	20 fr.
Pe unŭ anŭ.	40 fr.

Abonamente la numerele cu data de Dumineca.

Pentru Austro-Ungaria:

Pe anŭ.	2 fl. —
Pe șése lunĭ.	1 fl. —
Pe trei lunĭ.	50 cr.

Pentru România și străinătate:

Pe anŭ.	8 francĭ.
Pe șése lunĭ.	4 francĭ.
Pe trei lunĭ.	2 francĭ.

Abonamentele se facŭ mai ușorŭ și mai repede prin **mandate poștale.**

Domnii, carĭ se vorŭ abona din nou, sĕ binevoiéscă a scrie adresa lămuritŭ și a arăta și poșta ultimă.

Administrațiunea „Gazetei Transilvaniei."

Sosirea și plecarea trenurilor în Brașov.

Sosirea trenurilor în Brașov:

1. Dela Pesta la Brașov:

Tr. accelerat: 5 óre 07 m. diminéța.
Trenul de persóne: 8 óre diminéța.
Trenul accel.: 2 óre 9 min. după am.
Trenul mixt: 10 óre 25 minute séra.

2. Dela Bucuresci la Brașov:

Trenul accel: 2 óre 18 min. după am.
Trenul mixt: 5 óre 20 m. după amédḑĭ.
Trenul de persóne: 9 óre 8 minute séra.
Trenul accel.: 10 óre 19 minute séra.

3. Dela Zĕrnesci la Brașov: (Gara Bartolomeiu.)

Trenul mixt: 7 óre 44 min. diminéța.
Trenul mixt: 1 óră 29 min. după am.
Trenul mixt: 8 óre 31 min. séra.

4. Dela Ch.-Oșorheiu la Brașov.

Trenul de pers.: 8 óre 15 min. dimin.
Trenul de persóne: 1 óră 46 m. d. am.
Trenul mixt: 7 óre 12 min. séra.

5. Dela Sinaia la Brașov*)

Trenul de persóne 7 óre 40 m. dim.

Plecarea trenurilor din Braș.

1. Dela Brașov la Pesta

Trenul mixt: 5 óre 8 min. diminéța.
Trenul accel.: 2 óre 45 min. după am.
Trenul de persóne: 7 óre 43 min. séra.
Tr. accelerat: 10 óre 26 min. séra.

2. Dela Brașov la Bucuresci:

Trenul de pers.: 3 óre 55 min. dimin.
Tr. accelerat: 5 óre 14 m. dimin.
Trenul mixt: 11 óre înainte de amédḑĭ.
Trenul accel.: 2 óre 19 min. după am.

3. Dela Brașov la Zĕrnesci. (Gara Bartolomeiu.

Trenul mixt: 8 óre 35 min. diminéța.
„ „ 4 „ 55 m. după am.
Trenul mixt: 4 óre 30 min. dim.

4. Dela Brașov la Ch.-Oșorheiu.

Trenul de persóne: 3 óre 1 după am.
Trenul mixt: 8 óre 50 minute dimin.
Trenul de pers.: 5 óre 20 min. dimin.

5. Dela Brașov la Sinaia*)

Trenul de persóne 6 óre 40 min. séra.

*) Acest tren circuléză numai Joia Dumineca și la sĕrbătorĭ.

Tipografia A. Mureșianu, Brașov.